

Ung men inte ungdomlig

Barn- och ungdomsdiskurser inom och i samband med den svenska scoutrörelsen

Anna Westberg Broström

Vid 17-tiden en vardag i september gick jag Drottninggatan fram och såg en ung man i scoutskjorta. Jag berättade att jag arbetar vid universitetet och forskar om scoutrörelsen och frågade om det var okej att ta ett kort. Mannen var 20 år gammal och undrade om jag visste att det var en speciell dag. Jag svarade att jag kände till att det var en dag då scouter skulle visa sig i scoutskjorta. Sedan skiljdes våra vägar åt (fältanteckning 23/9 2009).

Varför hade den unge mannen scoutskjorta? Vad ville han signalera? Svaret handlar om honom själv, om den rörelse han representerar, men också om bilden av ungdomen. Syftet med den här artikeln är att beskriva och analysera barn- och ungdomsdiskurser inom och i samband med den svenska scoutrörelsen. Hur beskrivs scouter i svenska massmedia? Vilken bild av barn och unga vill scouter själva förmedla? Vad säger detta sammantaget om synen på barn och unga? Artikeln tar sin utgångspunkt i tidningsartiklar om scoutrörelsen och i broschyrer som är skapade av scoutrörelsen. Det empiriska materialet omfattar åren 2007–2009.

Scoutrörelsen, en av de äldsta ungdomsrörelserna, försöker anpassa sig till samtiden för att värva medlemmar och i förlängningen överleva. Rörelsens strategier utgör ett intressant studieobjekt. Att rörelsen behöver använda nya kommunikationsstrategier indikerar nämligen inte bara förändringar i rörelsen själv, utan även i synen på barn och ungdomar. Det som var gångbart tidigare tycks inte längre fungera. Hur rörelsen uppfattas av omgivningen, här representerad av svenska massmedia, tillför ytterligare en di-

mension. Beskrivs scoutrörelsen som gammal och dödsdömd, diskuteras den inte alls, eller ses rörelsen som satt i förändring och med chans att attrahera nya generationer av barn och ungdomar? Ur dessa aspekter fungerar scoutrörelsen, enligt min mening, som ett exempel där samtida diskurser om barn och unga kommer till uttryck.

På scouternas hemsida finns år 2009 ett avsnitt som behandlar hur medlemmarna kan bidra till en ”positiv” och ”enhetlig bild” av rörelsen (Kommunikationsplattformen 2009-09-10). Det betonas att unga människor bör företräda rörelsen i extern kommunikation. Det anordnas till och med kurser för ”Unga talespersoner” som riktar sig till scouter i åldern 16 till 25 år (Unga talespersoner 2009-10-02). I en broschyr förklaras att medlemmarna ska ge en positiv bild av scouterna. ”Vi är en modern ungdomsrörelse med mycket engagemang och det ska både kännas och synas” (Svenska Scoutrådet 2008a:4). Kommunikationsarbetet kan ses mot en bakgrund av att scouterna i Sverige genomgår en moderniseringsprocess och arbetar för att rekrytera medlemmar. Därför uppmuntrades medlemmar att ha scoutdräkt onsdagen den 23 september 2009. Det skulle synas att scouterna är många och finns överallt (Aktuellt på Svenska Scoutrådet 2009-08-31). På scouternas Facebook-grupp kunde man dagen därpå läsa ett trettiotal kommentarer, till exempel skrev en person: ”skjortan på, inga kommentarer än så länge i skolan” (Fan av Scouterna 2009-09-24). För min artikels vidkommande är fyra aspekter

intressanta: att scoutrörelsen har behov av att visa upp en positiv och enhetlig bild av verksamheten, att det finns en särskild dag då medlemmarna ska manifesteras sitt medlemskap utanför scoutsammanhanget, att scoutrörelsen som organiserar barn, ungdomar och vuxna vill profilera sig som en ungdomsrörelse och att en ung människa förväntar sig kommentarer om han eller hon uppträder i scoutskjorta. De följande avsnitten presenterar tidigare forskning om barndom, ungdom och scoutrörelsen. Metodavsnittet beskriver det tidnings- och broschyrmaterial som har använts samt behandlar den diskursanalytiska ansatsen. Resultatet visar på fyra olika teman i materialet som relaterar till barn och unga. Dessa sammanfattas och analyseras i den avslutande diskussionen som bland annat fokuserar på hur ungdomlighet används som marknadsföringsstrategi och hur scoutrörelsens ungdomar inte räknas som ungdomliga av rörelsen själv.

Barn- och ungdom

Föreställningar om barn och barndom påverkar barns vardag (James & James 2008). Det finns barn och föreställningar om barn i alla samhällen. Erfarenheter av att vara barn och uppfattningar om barn varierar dock socialt och historiskt (Norman 1996). Barndomen är på en och samma gång lika och olika för alla barn. Barndomen är en tidig fas i livet som kännetecknas av vissa mönster, men hur dessa tolkas och förstås och hur vuxna ordnar och reglerar barns liv varierar mellan kulturer och generationer. På så sätt är barndomen socialt konstruerad (James & James 2004). Barndomen kan både förstås som en period i livet och som ett permanent inslag i den sociala strukturen. När barn växer upp och blir vuxna finns ändå barndomen kvar och befolkas av nya barn (Qvortrup 2009). Barndom kan beskrivas som det strukturella utrymme som ockuperas av barn som kollektiv. Inom detta utrymme utövar varje individuellt barn

sin unika agens (James & James 2004). Det finns olika diskurser som påverkar hur vi tänker om barn och barndom. En av dessa är romantikens bild av barnet som byggde på tankar av Jean-Jacques Rousseau. Barnet förkroppsligade oskuld, renhet och naturlig godhet. Barnet behövde skyddas från att bli fördärvat av omvärlden. En annan diskurs är idén om barnet som tabula rasa. John Locke utvecklade tankar om att barnet kom till världen som ett oskrivet blad. Med hjälp och träning kunde barnet utvecklas. Det var vuxnas ansvar att tillhandahålla utbildning och kontroll så att barnet utvecklades till en mogen och ansvarsfull medborgare. En tredje diskurs är den puritanska, där barnet har en potential att vara ondskefullt och styggt (Kehily 2009).

Ungdom och andra övergångar mellan faser i livet kan betraktas som sociala konstruktioner som varierar historiskt och mellan nationer och kulturer (Wallace & Kovatcheva 1998; Jones 2009). I ett historiskt perspektiv är det svårt att avgöra var gränsen för ungdomen har gått i förhållande till barn- och vuxendom (Ohlsson & Swärd 1994). Tonåringar som står på tröskeln till att vara ungdomar kan dock beskrivas som experter på att vara barn. Deras barndom har just passerat. Att presentera sig som ung handlar om att visa att man inte längre är barn (König 2008). Ungdom beskriver ofta övergången från att vara barn till att bli vuxen. Det associeras med uppror och att testa gränser. Puberteten kryper ner i åldrarna idag. Kraven på utbildning ökar. Barn blir ekonomiskt beroende av vuxna högre upp i åldrarna. Detta leder till att ungdomstiden har förlängts (James & James 2008; du Bois-Reymond 2009). Det är till exempel inte klart var ungdomen slutar och vuxenlivet tar vid. Den ungdomliga kroppen är ett ideal, men den tillhör inte längre bara de unga. Kroppen kan manipuleras med bantning, träning och plastikkirurgi (Wallace & Kovatcheva 1998).

Ungdomlighet är något som andra vill förknippas med. Det förmedlar kvalitéer som

eftertraktas av äldre åldersgrupper (Jones 2009). Ungdom och ungdomlighet idealiseras av andra utan att de ser regler och förbud som omgärdar unga (Ohlsson & Swärd 1994). Bäckström (2005) beskriver bland annat hur föreställningar om skateboard och snowboard skapas i förhållande till en ideal bild av ungdomlighet. Hon konstaterar att det finns tre saker som kopplas samman med skateboard och snowboard. Det är ungt, ungdomligt och visuellt. Hon ger flera exempel på hur andra vill förknippas med dessa uttryck. I annonser används brädor eller brädåkare för att illustrera helt andra saker.

Det finns en tendens till att antingen problematisera eller romantisera den samtida ungdomen i 1900-talets ungdomsdiskurs (Bjurström 2000; Gullberg, Kassman & Waltersson 2009). I jämförelse är omsorg om andra, respekt för äldre och en gnutta oskyldighet en mer negligerad syn på ungdom (Valentine, Skelton & Chambers 1998). En tänkbar förklaring är att det kan få sociala konsekvenser för unga människor. Du kan räknas som en tönt bland jämnåriga om du uppfattas som snäll (Sanders & Munford 2008). Ungdom kan ses som problem, bekymmer eller kris som måste hanteras av föräldrakulturen. Ungdom kan också ses som njutning, nöje eller exotism. Definitionerna relaterar i en del fall till varandra: nöjesälskande, självuppfyllda ungdomar kan i en vuxen diskurs tolkas som oansvariga och antisociala (Campbell 2004). Under 1930- och 40-talen omtalades till exempel dansbanor som ”elände” och som ”fröjd” i Sverige. De påstods orsaka ungdomens förfall, vuxna oroades, men ungdomarna betraktade dansbanorna som nöjen (Frykman 1988; Wigerfelt 1996). I framväxande ungdomsrörelser, däribland scouterna, tog frivilliga vuxna vid samma tidpunkt på sig ett ansvar som ”fostrande motpoler gentemot nöjeslivets urartning och den sexuella moralupplösningen i samhället” (Nilsson 1994:48).

Enligt Schoug (1994) har forskningen haft

ett begränsat intresse för det alldagliga inom ungdomskulturen. Intresset har istället riktats mot ungdom som problem eller avantgardism. Dessa definitioner har en gemensam avgränsning. Ungdomen blir de ”faktiskt eller skenbart oansvariga individer som ter sig aparta i förhållande till äldre generationer” (Schoug 1994:172). Etnografiska ungdomsstudier har till exempel haft en tendens till att intressera sig för marginaliserade grupper av ungdomar (se bl.a. Birminghamskolan). På senare tid har man dock börjat intressera sig för ungdomar med mer privilegierade sociala positioner (Heath, Brooks, Cleaver & Ireland 2009).

Scoutrörelsen

I industrialismens barndom var organiserade fritidsaktiviteter ett sätt att hålla barnen från gatan och dåligt sällskap. I den postindustriella barndomen har betydelsen skiftat. Idag handlar fritidsaktiviteter mer om framtiden och om framtida framgång eller misslyckande (Frønes 2009). De ursprungliga ungdomsorganisationerna var inga gräsrotsorganisationer som skapades av ungdomarna själva. De baserades istället på idén om att unga människors själar var tomma kärler som kunde fyllas med ett ideologiskt (ibland extremt) innehåll, eftersom ungdomars socialisation och kognitiva utveckling inte var komplett. Ungdomsorganisationer med ett religiöst och nationalistiskt innehåll uppstod bland annat i Storbritannien och Tyskland i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. I Storbritannien skapades till exempel scoutrörelsen och i Tyskland *Wandervogel*. Båda hade friluftsverksamhet på dagordningen. Det skapades även organisationer som ville använda ungdomar för att uppfylla totalitära regimers syften. En metod var att separera unga människor från föräldrarnas kontroll. *Hitlerjugend* är ett exempel på en sådan organisation (Jones 2009).

Scoutrörelsen grundades av den brittiske generalen Robert Baden-Powell i början av

förra seklet. Den framväxande tyska flottan sågs som ett hot mot det brittiska imperiet och den brittiska borgerligheten kände sig samtidigt hotad av socialismen. I det sammanhanget bildades organisationer, däribland scouterna, som skulle organisera arbetarklass-ungdom. Syftet var att skapa kontroll över den uppväxande generationen (Murdock & McCron 1993). I juli år 1907 ägde det första scoutlägret rum och i maj 1908 publicerades den kompletta versionen av handboken *Scouting for Boys* (Rosenthal 1986). Initialt var scoutrörelsen avsedd för pojkar, men tidigt skapades även separat verksamhet för flickor (Formark 2010; Proctor 2005). Scouting kom att utvecklas till en internationell ungdomsrörelse som erbjöd friluftsliv som botemedel mot social splittring orsakad av industrialisering och urbanisering. Scouting skulle bota ungdomsbrottslighet och den allt sämre fysiska och moraliska formen hos ungdomar genom att erbjuda ett sunt utlopp för ungdomligt uppror. När scoutrörelsen var etablerad skapades speciella grenar för olika åldrar och intressegrupper. Idealt skulle en pojke inte behöva lämna scouting förrän han var vuxen och kunde övergå till att bli scoutledare (Parsons 2004).

I olika tider och länder kan scouting beskrivas som en form av karaktärsfostran utvecklad i kontakt med naturen och vilande på en religiös grund. Den lilla gruppens princip, aktivitetspedagogik, inspiration från gamla engelska riddarideal och amerikansk indianromantik, likartade dräkter, tecken och symboler är också karakteristiskt för rörelsen (Sidebäck 1992). Scoutrörelsen kom även att inspirera andra ungdomsrörelser. De fascistiska och nazistiska ungdomsrörelserna hade scoutrörelsen som sin förebild. De använde sig av utomhusaktiviteter, karaktärsträning och en tydlig moralisk/etisk kod (Proctor 2005). Både scoutrörelsen och *Hitlerjugend* kopplade samman ungdom, nation och natur (Cupers 2008).

Idag är scoutrörelsen utbredd över hela världen. Det är bara sex länder där den inte finns: Andorra, Kina, Kuba, Nordkorea, Laos och Burma (Davies, Churly & Bowden 2006). En del länder har separat verksamhet för flickor respektive pojkar och i andra, till exempel Sverige, är den gemensam. I Sverige finns 90 000 medlemmar fördelade på fyra scoutförbund¹ (muntlig kommunikation med scoutrörelsens medlemsutvecklingschef Anna Åkesson 2009-10-21). Sidebäck menar att den svenska scoutrörelsens förhållande till politik och samhälle har förändrats genom åren, från att vara borgerligt, militaristiskt färgad och nationalistiskt, till att idag främst framträda som en natur- och friluftsrörelse på religiös grund, men utan uttalad syn på samhälle och politik (Sidebäck 1992). Formark (2010) noterar att det finns populärkulturella skildringar som framställer flickscouter som naiva, lite för präktiga eller harmlösa. I en tidigare studie har jag studerat barns upplevelser av att vara scouter i Sverige. Resultaten visar att scouter kan betraktas som exemplariska, skötsamma och ”fjantiga”. Flera informanter säger att andra har fel uppfattning om scouterna medan de själva, som är medlemmar i rörelsen, har den rätta bilden. Det är enligt dem kul och socialt att vara scout (Westberg 2007).

Metod och material

Två typer av data ingår i föreliggande studie. Materialet har kategoriserats och det har gjorts ett urval av vad som presenteras i artikeln. Båda formerna av data behandlar scouter, barn och unga. Den ena formen av data består av artiklar om scoutrörelsen. Mediearkivet har använts som databas. Jag har sökt artiklar i svensk storstadspress (Aftonbladet, Dagens Industri, Göteborgs-Posten, City, Metro, Svenska Dagbladet och Sydsvenskan) under åren 2007–2009 med Scout* som sökord. År 2007 var det 733 träffar, nästpåföljande år 656 träffar och det sista året 643 träffar. Därefter

har alla artiklar som inte direkt handlar om scouter eller scoutrörelsen sorterats bort (926 artiklar år 2007–2009).² De återstående 1106 artiklarna har lästs igenom och kategoriserats. Kategorier skapades vartefter artiklar dök upp som inte kunde sorteras i befintliga kategorier. De kategorier som används i denna artikel är de som specifikt relaterar till barn och unga. De innehåller artiklar om barn och unga, men även artiklar där barn och unga själva kommer till tals. Ett motiv till att fokusera storstadspress har varit att få ett avgränsat och hanterbart material. Initialt gjordes även sökningar i annan form av press, men då blev materialet allt för omfattande. Det är fullt möjligt att fokuseringen på storstadspress påverkar det resultat som redovisas. Ett motiv till att fokusera åren 2007–2009 har varit att denna period är samtida och utgör en brytningstid. Den svenska scoutrörelsen blickar dels bakåt och firar 100-årsjubileum, blickar dels framåt och kraftsamlar för att rekrytera nya medlemmar. Därmed antogs perioden ge ett resultat där diskurser om barn och unga kommer till uttryck.

Den andra formen av data är broschyrer som är skapade av scoutrörelsen. *Redo för kommunikation* beskriver hur medlemmarna kan bidra till en positiv och enhetlig bild av scouterna (Svenska Scoutrådet 2008a), *Redo för livet* beskriver scoutrörelsens värderingar (Svenska Scoutrådet 2008b) och *Redo för äventyr* beskriver scoutrörelsens metod (Svenska Scoutrådet 2008c). De tre broschyrerna är producerade av Svenska Scoutrådet, de svenska scoutförbundens samarbetsorganisation, och är en del av deras kommunikationsstrategi. Broschyrerna har analyserats både vad gäller bilder och textinnehåll. Avslutningsvis har data om och av scoutrörelsen jämförts med varandra.

Studien har en diskursanalytisk metodansats. Diskurs kan beskrivas som ”ett bestämt sätt att tala om och förstå världen (eller utsnitt av världen)” (Winther Jørgensen & Phillips

2000:7). Diskurser handlar om vad som är möjligt och inte möjligt att säga i olika sammanhang. De bestämmer gränserna för vad som är socialt och kulturellt accepterat som till exempel sant, trovärdigt och gott. Analys av diskurser innebär att studera det som sägs, hur det sägs och hur det annars skulle ha kunnat sägas. En viktig aspekt är vem som får tala. En annan är kontroverser. Diskurser är ofta under förhandling (Börjesson 2003).

Jag har följaktligen analyserat vilka diskurser som kommer till uttryck, vad det talas om, vad det inte talas om, på vilka sätt man talar och vem som talar. Analysen har riktat särskild uppmärksamhet mot eventuella motsägelser eller kontroverser. En fråga har varit om det talas på samma sätt om barn och ungdomar oberoende av vilka data som används, det vill säga om det råder konsensus (jfr Börjesson & Palmblad 2007). En annan fråga har varit vilka mönster som framträder och vilka konsekvenser dessa framställningar av verkligheten kan tänkas få (jfr Winther Jørgensen & Phillips 2000). Vilka sätt att vara barn och ungdomar möjliggörs genom diskurs(erna) och vilka utesluts?

Resultat

Artiklarna handlar till övervägande del om Sverige trots att scoutrörelsen är internationell. I en artikel utmålas rörelsen till och med som ”det kanske svenskaste av allt” (Svensson 2007-07-19). År 2007 präglas av att scouterna firar 100-årsjubileum. Det ges ut särskilda frimärken, ordnas ett stort läger i Skåne och ett i England. De svenska scouterna får samtidigt en ny scoutdräkt. Dessa händelser får genomslag i den svenska dagspressen. Parallellt handlar en kategori av artiklar om vardagligheter. Tidningsmaterialet speglar hur årstiderna växlar. I februari finns inbjudningar om att prova på aktiviteter under sportlovet. I april handlar det om inbjudningar till valborgsfirande. I juni står midsommar i fokus. I juli och augusti handlar det istället om scout-

läger. Sent i augusti börjar skolterminen och scoutkårer hälsar nya medlemmar välkomna. I november och december är det till sist dags för höst- och julmarknader. Samma ”lunk” återkommer under de tre undersökta åren. Dessa aktiviteter framstår på intet vis som spektakulära utan snarare som vanliga och vardagliga. Artiklarna har oftast notisform. Samtidigt utgör aktiviteterna inte vardagen i scouters liv. De är något extra utöver den ordinarie mötesverksamheten. I det följande kommer jag att beskriva fyra teman om barn och unga som kommer till uttryck i tidningsmaterialet och i scouternas broschyrer. Det som fokuseras är artiklar som bryter det vardagliga mönstret, bilden som scoutrörelsen själv vill förmedla, samt hur olika teman förhåller sig till varandra.

Kungen har varit scout ända sedan ”barnsben”. Foto: Jonas Elmquist/Scouterna.

Den förflutna barndomen

Det första temat representeras bland annat av en typ av artiklar som sticker ut i materialet. Det förekommer 80 runor åren 2007–2009 där det nämns att den som avlidit varit medlem i scoutrörelsen. I en artikel berättas till och med om en man som varit med i scoutrörelsen och som begravdes med en fiktiv lägereld inne i kyrkan (Britton 2009-09-11). Det finns även andra artiklar där det relateras till en förfluten barndom. Kung Carl XVI Gustaf är den person som förekommer mest frekvent i tidningsmaterialet (68 artiklar 2007–2009). När kungen har möten med scoutrörelsen eller delar ut stipendier till scoutledare eller besöker scoutläger blir det publicitet. En artikel beskriver att kungen har varit scout ända sedan ”barnsben” och att rörelsen alltid har ”legat honom varmt om hjärtat” och att det därför inte är någon tillfällighet att han är i Saudiarabien för att delta i ett scout-sammanhang (Aftonbladet 2008-02-22). En annan artikel beskriver hur kungen besöker ett stort scoutläger. Han är klädd i den nya scoutuniformen och bär en fickkniv i bältet. När han hälsar på en funktionär sträcker han fram vänster hand istället för höger eftersom scouter hälsar på det sättet (Sandén 2007-07-21). I en tredje artikel berättar kungen om sitt miljöengagemang som han tror sig ha fått från mamma och från scoutrörelsen (Mattsson 2009-07-08).

Förutom kungen finns även andra vuxna som relaterar till barndomen. Programledaren Harald Treutiger intervjuas till exempel i Metro. Artikelförfattaren konstaterar att Carl XVI Gustaf är Sveriges kändaste scout, ”men fler än kungen har kutat omkring i skogen, slagit knopar och gjort southälsningen som barn”. Den 51-årige Treutiger tillbringade sex år i scouterna när han var barn. Han får frågor om varför han gick med, om scoutrörelsen är militäriskt disciplinerad, om han har haft någon nytta av det han lärde sig, om det finns något samband mellan scouting i ungdomen

och en hög samhällsposition och hur han ser på scoutrörelsen idag. Treutiger svarar att scoutrörelsen är en demokratisk rörelse där alla får vara med, att han har haft användning av knopar på sjön och att båda hans barn har varit medlemmar i scoutrörelsen. Artikeln illustreras med bilder på andra kända scouter: vd Carl-Henrik Svanberg, finansminister Anders Borg, kung Carl XVI Gustaf, artisten Christer Sandelin, diplomaten Folke Bernadotte samt den förre franske presidenten Jacques Chirac förekommer på fotona (Mattsson 2007-07-16). Det är med andra ord endast män som får agera förebilder i artikeln.

Ett annat exempel på någon som relaterar till barndomen är professorn Jerzy Sarnecki som intervjuas med anledning av hans 60-årsdag. Han berättar att han är född och uppvuxen i Polen och att skolåren var pest eftersom han är dyslektiker:

Jag fick gå om klasser och kom inte in på de utbildningar jag ville. Min smala lycka blev att jag engagerade mig i scouterna i fjortonårsåldern. Jag blev ledare där och uppskattningen gjorde att jag fick ett självförtroende (Johnson 2007-07-06).

I en tredje artikel intervjuas finansminister Anders Borg som berättar att han har formats av åren i scouterna:

Där, liksom i allt naturliv, lär man sig ju grundläggande saker som att hålla ordning och hjälpas åt. Scoutmoralen är bland annat att alla i patrullen ska bära och kämpa på lika mycket. Det är väldigt fostrande, säger han (Svenska Dagbladet 2009-05-15).

Skötsamma, hjälpsamma och ordentliga

Det andra temat representeras bland annat av en kategori artiklar som framställer scouter som skötsamma, hjälpsamma och ordentliga. Det rapporteras till exempel om en pojke som räddat livet på sin mamma när hon satte en hasselnöt i halsen. ”Jag ställde mig bakom ryggen och tryckte till i magen. Det lärde jag mig i scouterna, säger Daniel Johansson,

11” (Edblom 2008-03-13). I december 2008 intervjuas Kjell Johansson som anordnar en julmarknad:

Julmarknaden har jag haft i åtta år och jag vill satsa på de ungdomar som spelar fotboll, är med i kyrkans ungdom och är scouter. Jag vet att det blir bra folk av de ungdomarna. Jag har själv varit scoutledare (Thomasson 2008-11-28).

Ett tredje exempel är en 14-åring och hans mamma som intervjuas om dataspel. Oscar säger sig vara trött på mediernas negativa bild av spelandet. För några år sedan började han att umgås i fel kretsar. Det var dataspelandet som räddade honom. Idag sköter han skolan, ”är aktiv i scouterna, träffar kompisar på helgerna och har ambitioner” (Aronsson 2008-04-16). Det är nästan som att Oscars medlemskap i scouterna står som garant för att han lever ett annat liv idag än vad han gjorde tidigare.

Det är inte alla artiklar som specifikt handlar om scouter. Det kan istället hända att man liknar olika företeelser vid scoutmöten, som att vara redo osv. En nöjesredaktion skriver att en musikklubb ”har ett Summer Camp, förmodligen världens bästa. Detta är motsatsen till scouterna. Här släpps man lös med sprit och

”Vi har ingen avbytarbänk.” Foto: Jonas Elmqvist/Scouterna.

utan tillsyn” (Reinholdtson Belfrage, Ljung, och Ljunggren 2007-07-18). I en artikel om en hockeymatch skriver en journalist: ”Något hockeyvåld syntes inte i Scandinavium, det var beskedligt som ett scoutmöte” (Härd 2007-01-19). I en krönika om nätet skriver en annan: ”Det är lite scouterna över nätet. Alltid finns det någon som är redo att hjälpa till, och någon som behöver hjälp” (Stenström 2007-01-13). Dessa metaforer ger också en bild av scouter som skötsamma, hjälpsamma och ordentliga. Som allra tydligast blir dock ”skötsamhetsbilden” i en krönika som handlar om att vara ung, komma till storstan och behöva söka bostad via blocket. Inget annat val finns än att börja skriva ”käckä” och ”in-smickrande” mail: ”

Jag är en mycket skötsam, trevlig, rökfri, djurfri, problemfri, klagofri, hemkär och tystlåten typ med goda referenser (ps, även varit scout) (Wallin 2008-12-29).

”Schysthetsidealet” är något som scouterna själva försöker använda i sina rekryteringsbroschyrer. De väljer att jämföra sig med idrottsrörelsen genom att skriva: ”Vi har ingen avbytarbänk” och ”Vi har plats för alla i laget” (Svenska Scoutrådet 2008b). Detta illustreras med ett foto där en tom avbytarbänk står i förgrunden. Bakgrunden består av några barn som spelar fotboll. Vidare påpekas att scoutlagen handlar om att ”vara en schysst kompis och medmänniska” (Svenska Scoutrådet 2008c).

Skyddade eller utsatta, kyska eller syndiga
Ovan framstår Scoutrörelsen som en skyddad och trygg plats för barn och ungdomar. En konkurrerande bild ges bland annat i artiklar som handlar om ett fåtal scoutledare och före detta scoutledare som misstänks ha begått sexuella övergrepp mot barn. Om detta handlar det tredje temat. Under åren 2007–2009 beskrivs fem fall i svenska massmedia, varav två handlar om ledare som misstänks för brott i samband med scoutverksamhet (Sjölund

2007-05-24; Hjerten 2008-02-26; Tagesson 2009-01-24; Jelvefors 2009-05-27; Svårdkrona 2009-04-16). Scoutrörelsen reagerar genom att kräva att det införs registerkontroll av scoutledare, idrottsledare och andra barn- och ungdomsledare, likt den kontroll som görs av personer som söker arbete inom barnomsorg och skola (Nilsson & Wallström 2007-07-20). Under 2007–2009 publiceras totalt 44 artiklar som handlar om detta krav eller om scoutledare som misstänkts för sexualbrott mot barn.

Bilden av scouter som ”skötsamma och ordentliga” ifrågasätts och kommenteras också i materialet. En kategori artiklar handlar om alkohol och sex:

I vissa situationer är inte råbandsknut rätt lösning. Nu ska brittiska scouter informeras om sexuellt överförbara sjukdomar och vikten av att skydda sig vid samlag. Scoutförbundet överväger att dela ut kondomer (Holm 2008-10-20).

I juli 2007 rapporteras att handsprit på bajamajorna tryter på ett stort scoutläger.

Nu har ledarna ombetts att hålla extra koll så att de 20 000 scouterna inte berusar sig på den frätande och laxerande ’drycken’ (TT 2007-07-20).

Det rapporteras att kärleken frodas och att skogen kring lägret är ett favoritillhåll för kärleksparen. Rykten antyder dessutom ”att bajamajorna har använts till mer än toalettbesök” (Habul 2007-07-21a). Samma journalist beskriver att tusentals kondomer har delats ut och redogör för en intervju med två ungdomar:

Scouter är inte mer än människor, är sextonåriga Signe Wedins kommentar till fördomen om töntiga och kyska scouter. Möjligtvis är vi lite nyktrare. Men efter en vecka med lite sömn gör det ingen skillnad, säger pojkvännen, artonårige Fredrik Dahlgren som liksom Signe kommer från Falun (Habul 2007-07-21b).

Trist och töntigt eller ungt och ungdomligt
Ett fjärde tema i materialet är artiklar som framställer scouter som tråkiga. Om landslaget i fotboll skrivs: ”Det är stabilt, ofta rätt trist – men likväl alltid redo likt scouter på skogspromenad” (Lindstrand 2008-09-09). I en artikel om nationaldagsfirande intervjuas etnologiprofessorn Jonas Frykman som säger att det har varit ”töntigt” och ”mycket marscherande med hemvärnskårer, scoutparader och hembygdsföreningar” (Andersson 2008-06-05). I en tredje artikel rapporteras att Dolly Parton gått med i flickscoutkåren i sin hemstad:

Sjelva har vi aldrig ägnat scoutrörelsen en tanke men nu känns plötsligt ett medlemskap inte lika fjärran som det gjorde tidigare när den enda scouten över tolv år var Carl XVI Gustaf (Göteborgs-Posten 2007-06-19).

Scoutrörelsen beskrivs således som trist, töntigt och synnerligen oattraktiv för alla utom för de allra minsta. Att scouter skulle vara tråkiga eller töntiga ifrågasätts dock av dem som är medlemmar i scoutrörelsen. En insändare skriver:

Så om du inte är scout, tveka inte! Det är inte töntigt som vissa tror. Man går inte i skogen och plockar löv

”Vi har naturen som vardagsrum.” Foto: Jonas Elmqvist/Scouterna.

och läser karta. Man gör helt andra saker och man lär känna en massa nytt folk. Är du kanske lite ensam i skolan, börja på scouterna. Jag lovar, du kommer att få en massa nya kompisar. Så ta med alla du känner till närmaste scoutkår. Det var allt för mig. Kram! (93:an 2007-08-14).

I *Redo för kommunikation* skriver scouterna att de vill positionera sig som en ”modern ungdomsorganisation som gör unga redo för livet genom rolig, meningsfull och utvecklande fritid”. De betonar att unga människor bör företräda rörelsen:

Många har en bild av att scouting bara handlar om att slå knopar i skogen. Vilken sida av scouting vill ni visa upp? Förbered vad ni vill visa journalisten och tänk ut olika alternativ för fotografering. Tänk på att det är unga som ska företräda Scouterna och synas på bild (Svenska Scoutrådet 2008a, s 18).

Vidare finns ett avsnitt som beskriver att bilder har en hög trovärdighet och kan förmedla kärnan i verksamheten. Bilder kan användas för att utmana människors uppfattningar om scouterna. ”Några ledord vid val av bilder är: mångfald, modernt, ungdomar, glädje och aktivitet” (Svenska Scoutrådet 2008a). I *Redo för livet* kommer denna strategi till

”Vi vill ha fler ungdomsgäng.” Foto: Jonas Elmqvist/Scouterna.

uttryck. Det finns ett foto med en kille som åker skateboard i en skogsglänta. Det står att scouterna ”har naturen som vardagsrum”. Det finns även ett foto av en tjej klädd i huvtröja som håller i ett slagträ. Bildtexten säger att scouterna ”tror på sig själva” och ”vill ha fler ungdomsgäng” (Svenska Scoutrådet 2008b). Scouterna beskriver sig på detta sätt, enligt min tolkning, som en ung och ungdomlig organisation.

Diskussion

Syftet med den här artikeln är att beskriva och analysera barn- och ungdomsdiskurser inom och i samband med den svenska scoutrörelsen. I den avslutande diskussionen ska jag sammanfatta och analysera resultatet. Särskild vikt läggs vid hur olika teman förhåller sig till varandra.

En kategori artiklar beskriver till exempel scouter som skötsamma, hjälpsamma och ordentliga. I broschyrerna framställs scoutrörelsen som en miljö där alla är vänner med varandra. Bilden av den ”ombonade barndomen” utmanas dock av artiklar som handlar om ett fåtal scoutledare eller före detta scoutledare som misstänks för sexuella övergrepp mot barn. Scoutrörelsen beskrivs med andra ord på en och samma gång som en trygg och otrygg plats. Det är som att artiklarna och broschyrerna genomsyras av romantikens barndomsdiskurs: barnet förkroppsligar oskuld, renhet och naturlig godhet, men behöver skyddas från att bli fördärvat av omvärlden (jfr Kehily 2009). Det finns artiklar som behandlar vuxna människors upplevelser av att ha varit scouter. Tillbakablickarna är positiva. I exemplet med professor Sarnecki beskrivs till exempel den tidiga scouterfarenheten som en nyckel till senare framgång i livet (Johnson 2007-07-06; jfr Frønes 2009). Det förekommer även artiklar som beskriver barns upplevelser av att vara scouter. Följaktligen finns artiklar som antingen uppmärksammar scoutrörelsens dåtid, samtid eller framtid. Det handlar

till exempel om jubileer, sommarläger och nya scoutkläder. Över artiklarna svävar kung Carl XVI Gustaf likt en Peter Pan-figur. Han framträder i scoutskjorta i diverse scoutsammanhang och betonar att han har varit scout ändå sedan barnsben. Detta ger vid handen att scouterfarenheten innehåller spår av kontinuitet och förändring. Den är lika och olika för barn och ungdomar, på samma sätt som barndomen och ungdomen är lika och olika för barn och ungdomar. Scouterfarenheten kan betraktas som socialt konstruerad. Den varierar socialt, historiskt och mellan nationer och kulturer (jfr James & James 2004; Norman 1996, Wallace & Kovatcheva 1998).

Vara rätt eller fel

Det finns artiklar som beskriver scouter som skötsamma, hjälpsamma och ordentliga samtidigt som det finns artiklar som beskriver scouter som trista och töntiga. I några artiklar och i scouternas broschyrer antyds att andra har fel bild av scouterna. Medlemmar hävdar att det inte är töntigt att vara scout och det handlar om mer än att slå knopar i skogen. Studien visar följaktligen på en klyfta mellan omgivningens och scouternas bilder av rörelsen. Det råder inte konsensus (jfr Börjesson & Palmblad 2007). Ur den aspekten är det inte så märkligt att scouterna hamnar i försvarsställning och har som strategi att visa upp en positiv och enhetlig bild av verksamheten och ordna kurser för unga talespersoner.

Föreliggande studie indikerar att skötsamhets- och schysthetsbilden används som en tillgång av scoutrörelsen. Den framhävs och förtydligas bland annat med fotbollsliknelser: ”Vi har ingen avbytarbänk” (Svenska Scoutrådet 2008b). Studien indikerar även att skötsamhetsbilden kan vara ett problem. Det ordentliga kan upplevas som trist, en smula naivt och i vissa avseenden falskt. Bilden av det skötsamma utmanas av artiklar om scouter som dricker sprit och har sex. Dessa artiklar kan tolkas på två olika sätt. Det ena är

att massmedia publicerar artiklarna som en drift med präktigheten och skötsamheten på samma sätt som man till exempel driver med präster. Det präktiga eller skötsamma kan helt enkelt inte vara så präktigt som det utger sig för att vara. Det andra är att de intervjuade ungdomarna vill visa att de inte längre är barn och att de inte är annorlunda än andra ungdomar (jfr König 2008).

James & James (2008) menar att föreställningar om barn och barndom påverkar barns vardag. Med det som utgångspunkt kan det antas att föreställningar om scouter påverkar barn, ungdomar och vuxna som är medlemmar i rörelsen. Artiklarna och broschyerna manifesterar att scouterna känner sig ”rätt” i sitt eget sammanhang, men uppfattas ”fel” av andra. Ur den aspekten är det kanske inte så märkligt att scoutrörelsen har som önskemål att medlemmarna under en särskild dag ska använda scoutdräkt i vardagen (Aktuellt på Svenska Scoutrådet 2009-08-31). Det är i andra sammanhang än det egna som de måste arbeta med sin image. Det är inte heller märkligt att en enskild scout kan förvänta sig att få kommentarer, även om denna förväntan vid detta specifika tillfälle inte infrias (jfr Fan av Scouterna 2009-09-24). Att ha scoutskjorta i vardagen innebär att förflytta sig från en diskursiv arena till en annan. Gränsöverskridandet kan vara lustfyllt eller kravfyllt, och kanske inte helt oproblemiskt. Överskridandet innebär att utmana andra människors föreställningar.

Ungdomlighet som marknadsföringsstrategi
Ungdomlighet är något som fler än ungdomar själva vill förknippas med (jfr Jones 2009; Ohlsson & Swärd 1994). Scouterna organiserar barn, ungdomar och vuxna, men uttrycker en önskan om att profilera sig som ungdomsrörelse. Ungdomligheten ska betonas genom att unga människor ska företräda rörelsen i extern kommunikation. Det kan ses mot en bakgrund av att scouterna genomgår

en moderniseringsprocess och arbetar för att rekrytera medlemmar. Ungdomligheten förmodas attrahera nya medlemmar. Strategin med att accentuera ungdomlighet kan också ses mot en bakgrund av omgivningens ”felaktiga bild”. I tidningsmaterialet framstår scoutrörelsen som trist, töntig och oattraktiv för alla förutom de yngsta. För att attrahera ungdomar blir det därför viktigt för scoutrörelsen att definiera sig som en ungdomsrörelse och propagera för att det inte är töntigt att vara ung och scout. Denna kontrovers, det vill säga de olika sätten att tala om scoutrörelsen, som töntig eller icketöntig, riktad till barn eller riktad till ungdomar, framstår som mycket tydlig i materialet. Det är med andra ord bland ungdomar som scoutrörelsen har problem. Det är också med ungdomar som de försöker att förändra sin image. För att utmana människors uppfattningar är rörelsens strategi att använda bilder. Urvalet görs med hjälp av ungdom som ledord (Svenska Scoutrådet 2008a). Rekryteringsbroshyrens skateboard, huva och slagträ ska följaktligen signalera ungdom och ungdomlighet (Svenska Scoutrådet 2008b; jfr Bäckström 2005).

Scoutrörelsen har problem med att attrahera ungdomar. Tidigare forskning visar att rörelsens ungdomar i sin tur har problem med andras föreställningar. De har problem med att få vara som de är (Westberg 2007). Genom att använda attribut från andra ungdomskulturer försöker rörelsen förändra sin image. Det paradoxala blir att det kan tolkas som att scoutrörelsens ungdomar inte räknas som ungdomliga av scoutrörelsen själv. Scouter kan inte i kraft av sig själva signalera ungdomlighet. Det säger något om scoutrörelsen, men även något om vår tids ungdomsdiskurs.

Tidigare forskning visar att det är vanligt med en romantiserande ungdomsdiskurs. Samtidigt är det även vanligt med den andra ytterligheten: att tala om ungdom som problem (jfr Bjurström 2000; Campbell 2004; Gullberg, Kassman & Waltersson 2009; Jones

2009). Alternativen för att beskrivas som ung tycks därmed få. Repertoaren för hur man får vara för att bli betraktad som ung blir begränsad. Finns det inga andra alternativ, den ordentliga ungdomen, den alldagliga ungdomen eller rent av den tråkiga ungdomen?

Är scouter ungdomliga? Enligt min tolkning riskerar scouten som en konsekvens av sitt medlemskap att inte bli betraktad som ungdomlig. Att vara i en skyddad miljö och att vara skötsam, hjälpsam och ordentlig, det är inte en gängse bild av att vara ung. Ur risken av att inte betraktas som ung föds ett behov hos scouter att visa att de inte är annorlunda än andra ungdomar. De berättar till exempel att de inte är töntiga. Att vara scoutklädd i vardagen, som den unge mannen på Drottninggatan, handlar därför inte bara om att utmana föreställningar om scouter. Enligt min tolkning handlar det också om att förflytta positioner och vidga utrymmet för hur ungdomar får vara – man kan vara ung och skötsam. Det handlar om att utmana en dominerande diskurs om ungdom. Därför handlar den unge mannens promenad inte bara om honom själv, inte bara om den rörelse han representerar, utan även om bilden av ungdomen.

Den nedtonade barndomen

Att klä scoutrörelsen i ”ungdomsdräkt” säger även något om barndomen som tonas ned till förmån för att accentuera ungdomlighet. Barn tycks inte behöva lockas på samma sätt som ungdomar. Det ger en bild av att det inte är lika häftigt att vara barn som det är att vara ungdom. Barn och barndom används inte för att förändra bilden av rörelsen eller rekrytera nya medlemmar. Barnsligt har inte samma potential som ungdomligt. Sett i det ljuset handlar scoutrörelsens problematik om så mycket mer än scoutrörelsen själv. Det handlar om svårigheten med att organisera barn och ungdomar inom ramen för samma verksamhet. Det handlar också om hur föreställningar om barn och unga kan utgöra hinder för hur

barn och ungdomar får vara, det vill säga hur diskurser om barn och unga begränsar och påverkar barns och ungdomars liv och vardag (jfr James & James 2008).

Konsekvenser för forskningen

Genom att vara snälla riskerar unga människor att betraktas som töntiga av jämnåriga (Sanders & Munford 2008). Jag vill hävda att de även riskerar att betraktas som ointressanta och ovärdiga att studeras av forskarvärlden. Etnografiska ungdomsstudier har till exempel haft en tendens att intressera sig för marginaliserade grupper av ungdomar (se bl.a. Birminghamskolan). På senare tid har man dock börjat intressera sig för ungdomar med mer privilegierade sociala positioner (Heath, Brooks, Cleaver & Ireland 2009). Det föreliggande artikel indikerar är att dessa studier har en viktig funktion att fylla. Om syftet med barn- och ungdomsvetenskaplig forskning är att studera barns och ungdomars villkor och egna perspektiv och därmed säga något om deras verklighet/er samt innebörd/er av att vara barn eller ung bör forskningen sträva mot att forska om olika upplevelser av att vara barn respektive ung. Det är viktigt att påminnas om att barn och ungdomar är individer med olika förutsättningar och livserfarenheter. Forskningen kan inte endast intressera sig för ungdom som ideal eller problem. Hela spektret av att vara ung måste belysas. Det handlar om att blottlägga diskurser om barn och unga; att granska föreställningar om hur barn och unga bör vara. På detta sätt kan förutsättningar skapas för att ge barn och unga röst(er) och skänka dem möjlighet(er) att definiera innebörden av att vara barn eller ung. Detta kan i sin tur leda till att ett större handlingsutrymme för barn och unga skapas; att det går att vara barn respektive ung på fler sätt.

Anna Westberg Broström, FD

Institutionen för barn- och ungdomsvetenskap,
Stockholm

Noter

- Författaren önskar tacka Anna Ahlström och Ellen Terserus Stiftelse för stipendiemedel samt Jonas Elmquist/Scouterna för tillåtelse att publicera foton.
- 1 KFUK-KFUMs scoutförbund, Nykterhetsrörelsens Scoutförbund, SMU Scout, Svenska Scoutförbundet. Ett femte förbund, Frälsningsarméns scoutförbund, är organiserat som ett ideologiskt distrikt inom Svenska Scoutförbundet.
 - 2 Dessa artiklar handlar t.ex. om scouting inom idrottsfären eller om Bruce Willis dotter Scout eller om Skodas nya bilmodell Scout. Notiser om ett scoutmuseum som håller öppet har också sorterats bort (126 artiklar under åren 2007–2009).

Referenser*Litteratur*

- Barlebo Wenneberg, S. 2001: *Socialkonstruktivism – positioner, problem och perspektiv*. Malmö: Liber.
- Bjurström, E. 2000: Ungdomskultur som stil. I: L. Berggren (red.). *Fritidskulturer* (s. 269–285). Lund: Studentlitteratur.
- Burr, V. 2003: *Social constructionism* (2:a uppl.). London and New York: Routledge.
- Bäckström, Å. 2005: *Spår. Om brädsportkultur, informella lärprocesser och identitet*. Stockholm: HLS Förlag.
- Börjesson, M. 2003: *Diskurser och konstruktioner. En sorts metodbok*. Lund: Studentlitteratur.
- Börjesson, M. & Palmblad, E. 2007: Introduktion. I: Börjesson, M. & Palmblad, E. (red.). *Diskursanalys i praktiken* (s. 7–28). Malmö: Liber.
- Campbell, N. (red.) 2004: *American Youth Cultures. North America and Canada*: Routledge.
- Cupers, K. 2008: Governing through nature: camps and youth movements in interwar Germany and the United States. *Cultural Geographies* 2008, 15, 173–205.
- Davies, T., Churly, C. & Bowden, A. (red.) 2006: *An official history of scouting*. Great Britain: Hamlyn.
- du Bois-Reymond, M. 2009: Models of navigation and life management. I: Furlong, Andy (red.) *Handbook of Young Adulthood. New Perspectives and agendas* (s. 31–38). London and New York: Routledge.
- Formark, B. 2010: *Den välsituerade flickan: om den svenska flickscoutrörelsens historia 1910–1940*. Umeå: Umeå universitet.
- Frykman, J. 1988: *Dansbaneeländet. Ungdomen, populärkulturen och opinionen*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Frønes, I. 2009: Childhood: Leisure, Culture and Peers. I: Qvortrup, J., Corsaro, W. A., Honig, M.-S. (red.). *The Palgrave Handbook of Childhood Studies* (s. 273–286). New York: Palgrave Macmillan.
- Gullberg, E., Kassman, A. & Waltersson, K. 2009: *Ungdomar, civilsamhälle och stat. En undersökning om historiska relationer och en studie av samtida teorier om främjande ungdomsarbete*. Ersta Sköndal Högskola. Arbetsrapportserie nr 58.
- Hacking, I. 2000: *Social konstruktion av vad?* Stockholm: Thales.
- Heath, S., Brooks, R., Cleaver, E. & Ireland, E. 2009: *Researching Young People's Lives*. London: Sage Publications.
- James, A. & James, A.L. 2004: *Constructing Childhood. Theory, Policy and Social Practice*. New York: Palgrave Macmillan.
- James, A. & James, A. L. 2008: *Key concepts in Childhood Studies*. London: Sage Publications.
- Jones, G. 2009: *Youth*. Cambridge: Polity Press.
- Kehily, M. J. 2009: *An introduction to childhood studies* (2:a uppl.). Open University Press.
- König, A. 2008: Which clothes suit me? The presentation of the juvenile self. *Childhood* 2008; 15; 225–237.
- Murdock, G. & McCron, R. 1993: Consciousness of class and consciousness of generation. I: Hall, S. & Jefferson, T. (red.). *Resistance through Rituals. Youth subcultures in post-war Britain* (s. 192–207) (Publ. 1975 som *Working papers in Cultural Studies* no. 7/8.) London: Routledge.
- Nilsson, P. 1994: *Den allvarsamma fritiden. En litteraturstudie av undersökningar om barns och ungdomars fritids- och kulturvanor*. Ungdomsstyrelsens utredningar 3. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.
- Norman, K. 1996: *Kulturella föreställningar om barn. Ett socialantropologiskt perspektiv*. Rädda barnen.
- Ohlsson, L. B. & Swärd, H. 1994: *Ungdom som samhällsproblem*. Lund: Studentlitteratur.
- Parsons, T. H. 2004: *Race, Resistance, and the Boy Scout Movement in British Colonial Africa*. Athens, Ohio: Ohio University Press.
- Proctor, T. M. 2005: "Something for the Girls": Organized Leisure in Europe, 1890–1939. I: Maynes, M.J., Søland, B. & Benninghaus, C. (red.). *Secret gardens, satanic mills. Placing girls in European history 1750–1960* (s. 239–253). Bloomington and Indianapolis: Indiana University.
- Qvortrup, J. 2009: Childhood as a Structural Form. I:

- Qvortrup, J., Corsaro, W. A., Honig, M.-S. (red.). *The Palgrave Handbook of Childhood Studies* (s. 21–33). New York: Palgrave Macmillan.
- Rosenthal, M. 1986: *The Character Factory: Baden-Powell and the origins of the boy scout movement*. London: Collins.
- Sanders, J. & Munford, R. 2008: Conformity and Resistance in Self-Management Strategies of 'Good Girls'. *Childhood* 2008;15; 481–497.
- Shoug, F. 1994: Mardrömmar och svärmorsdrömmar. Idolerna och ungdomskulturen. I: Miegel, F. & Johansson, T. (red.). *Mardrömmar och önskedrömmar. Om ungdom och ungdomlighet i nittioalets Sverige* (s. 163–176). Stockholm/Stehag: Brutus Östlings Bokförlag Symposion.
- Sidebäck, G. 1992: *Kampen om barnets själ. Barn- och ungdomsorganisationer för fostran och normbildning 1850–1980*. Stockholm: Sociologiska institutionen/ Carlsson Bokförlag.
- Valentine, G., Skelton, T. & Chambers, D. 1998: Cool places. An introduction to youth and youth cultures. I: Skelton, T. & Valentine, G. (red.). *Cool places. Geographies of youth cultures* (s. 1–32). London and New York: Routledge.
- Wallace, C. & Kovatcheva, S. 1998: *Youth in Society. The Construction and Deconstruction of Youth in East and West Europe*. London: MacMillian Press LTD.
- Westberg, A. 2007: *Den upproriska skötsamheten: att vara ung och scout*. Stockholm: Stockholms universitet.
- Wigerfelt, B. 1996: *Ungdom i nya kläder. Dansbanefröjder och längtan efter det moderna i 1940-talets Sverige*. Stockholm/Stehag: Brutus Östlings Bokförlag Symposion.
- Winther Jørgensen, M. & Phillips, L. 2000: *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.
- Broschyrer och otryckt material*
- Aktuellt på Svenska Scoutrådet (2009-08-31). Nerladdad från Svenska Scoutrådets hemsida, www.scout.se
- Fan av Scouterna (2009-09-24). Facebook.
- Kommunikationsplattformen (odaterad). Nerladdad från Svenska Scoutrådets hemsida, www.scout.se/kommunikation, 2009-09-24.
- Svenska Scoutrådet. (2008a). *Redo för kommunikation*. Nerladdad från Svenska Scoutrådets hemsida, www.scout.se/kommunikation, 2009-09-24.
- Svenska Scoutrådet (2008b). *Redo för livet*. Nerladdad från Svenska Scoutrådets hemsida, www.scout.se/kommunikation, 2009-09-24.
- Svenska Scoutrådet (2008c). *Redo för äventyr*. Nerladdad från Svenska Scoutrådets hemsida, www.scout.se/kommunikation, 2009-09-24.
- Unga talespersoner (odaterat dokument). Nerladdad från Svenska Scoutrådets hemsida, www.scout.se, 2009-10-02.
- Dagspress*
- Aftonbladet* (2008-02-22). Alltid redo, kungen?. s. 17.
- Andersson, Elisabeth (2008-06-05). "Ingen anledning att fira den 6 juni" Nationaldagen konstruerad för att ... fira överheten, menar statsvetare. *Sydsvenskan*. s. 6.
- Aronsson, Therese (2008-04-16). Mer dataspel ger mindre festande – Oscar 14 år: "Jag är arg på mediernas negativa bild". *Göteborgs-Posten*. s. 6.
- Britton, Pia (2009-09-11). Nu kan du designa din begravning. *Aftonbladet*. s. 32.
- Edblom, Kristina (2008-03-13). Räddades av Daniels kram – mamman nära att dö när hon fick nöt i halsen. *Aftonbladet*. s. 7.
- Göteborgs-Posten* (2007-06-19). Alltid redo. s. 70.
- Habul, Kenan (2007-07-21a). Scoutkärlek i skogen. *Sydsvenskan*. s. 1.
- Habul, Kenan (2007-07-21b). När kärleken kommer till scoutlägret. *Sydsvenskan*. s. 8.
- Hjerten, Linda (2008-02-26). Här gömde de barnporr – Åtalade pedofilerna hade hemliga möten i Shurgårdförråd. *Aftonbladet*. s. 10–11.
- Holm, Stefan (2008-10-20). Alltid redo – då krävs skydd. *Aftonbladet*. s. 12.
- Härd, Mats (2007-01-19). Hockeylegan måste få hjärnsläpp. *Göteborgs-Posten*. s. 63.
- Jelvefors, Andréas (2009-05-27). Scoutledare misstänkt för sexuella övergrepp. *Metro*. s. 4.
- Johnson, Katarina (2007-07-06). Ingen rubrik. *Svenska Dagbladet*. s. 26.
- Lindstrand, Fredrik (2008-09-09). VM-kval Sverige–Ungern – 1 dag kvar. *City*. s. 16.
- Mattsson, Britt-Marie (2009-07-08). Solkungen. *Göteborgs-Posten*. s. 8.
- Mattsson, Susanna (2007-07-16). Treutiger lärde sig fem knopar på sex år i scouterna. *Metro*. s. 6.
- Nilsson, Owe & Wallström, Anna Lena (2007-07-20). Krav på utökad pedofilkoll av ungdomsledare. *Göteborgs-Posten*. s. 5.
- 93:an (2007-08-14). Svar till "Sweetie" och "Solero Exotic". *Sydsvenskan*. s. 10.
- Reinholdtson Belfrage, Carl, Ljung, Isabelle och Ljunggren, Ted (2007-07-18). Nöjesguiden. *Metro*. s. 16.

- Sandén, Kinga (2007-07-21). Kungligt besök i Rinkaby. *Sydsvenskan*. s. 36.
- Sjölund, Jill (2007-05-24). Scoutledaren greps för flera sexövergrepp. *Aftonbladet*. s. 38.
- Stenström, Emma (2007-01-13). Umgänge 2.0. *Dagens Industri*.
- Svenska Dagbladet* (2009-05-15). Friluftsliv. s. 4.
- Svensson, Björn (2007-07-19). Eidfesten en möjlighet för alla att få fira. *Göteborgs-Posten*. s. 13.
- Svärdkrona, Zendry (2009-04-16). Vi ville ha sex – Scoutledaren nekar till våldtäkterna. *Aftonbladet*. s. 17.
- Tagesson, Eric (2009-01-24). Barnporr hittad på scoutskola. *Aftonbladet*. s. 27.
- Thomasson, Therese (2008-11-28). Ett ögonblick. *Sydsvenskan*. s. 22.
- TT (2007-07-20). Fulla scouter. *Metro*. s. 2.
- Wallin, Cissi (2008-12-29). Vet hut, Blocket-hyresvärdar. *Metro*. s. 8.

Övriga källor

Muntlig kommunikation med scoutrörelsens medlemsutvecklingschef, Anna Åkesson, 2009-10-21.

SUMMARY

Young but not Youthful

Child and Youth Discourses on the Swedish Scout and Guide Movement

The aim of this paper is to describe and analyze child and youth discourses within and in relation to the Swedish scout and guide movement. Starting points are that ideas about children and childhood affect the everyday life of children (James & James 2008) and that researchers have not been so interested in the “ordinary” in youth culture (Schoug 1994). The method is inspired by discourse analysis. Newspaper articles about, and brochures from, the movement during 2007–2009 are being analyzed.

The result indicates that scouts can be described as well-behaved, decent or sinful. They can also be

described as boring and geeky or young and youthful.

The brochures demonstrate that the movement wants to profile itself as a youth organization. It has problem recruiting young people and tries to change its image by borrowing symbols from other youth cultures. Paradoxically this leads to a conclusion that the scout movement’s youth are not seen as youthful by their own organization. They cannot signal youthfulness by themselves. This reflects one aspect of a dominating youth discourse. You cannot be counted as youth if you are seen as well-behaved. To be young is to break norms.